

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22114 - Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia) / 4
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Jaume Binimelis Sebastián	10:00	12:00	Dimecres	09/09/2019	30/06/2020	50

Responsable
jaume.binimelis@uib.es

Contextualització

L'assignatura "Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)" pretèn ser un dels instruments a través dels quals posar els primers fonaments en la formació dels estudis de Mestre en Educació Primària.

L'assignatura "Ciències Socials i la seva Didàctica I (Geografia)" respon en el seu disseny a l'adquisició d'alguns dels objectius específics del Títol de Mestre en Educació Primària com són comprendre els coneixements fonamentals de la matèria geogràfica com a disciplina científica, així com de la seva Didàctica.

Requisits

Competències

Específiques

- * 2.2.11. Aprendre a utilitzar el vocabulari geogràfic adequat i els contextos en què resulta pertinent la seva utilització
- * 2.2.12. Conèixer els instruments bàsics del treball geogràfic: cartografia, formes de representació gràfica, observació directa, anàlisi del paisatge, fotografia i imatges satèl·lit
- * 2.2.17. Distingir entre els distints conceptes d'escala espacial i relacionar-los amb els instruments mètrics de mesura, així com en les unitats corresponents
- * 2.2.18. Iniciar els alumnes en el coneixement de l'estructura econòmica de les organitzacions humanes, de les seves activitats i de la seva transformació paral·lela als descobriments geogràfics, les fonts d'energia i les innovacions tecnològiques i científiques

Guia docent

- * 2.2.19. Reconèixer el valor didàctic de l'entorn com a medi per estimular la curiositat de l'alumnat de Primària i adquirir les habilitats necessàries per a desenvolupar l'exploració i la reflexió dels alumnes sobre fenòmens que ocorren al seu entorn, i per a despertar el seu interès pel coneixement del seu entorn geogràfic i social immediat

Genèriques

- * 2.2.3. Integrar l'estudi geogràfic des d'una orientació instructiva i cultural

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

0. Introducció a la Geografia
1. El mapa: eina bàsica pel coneixement del territori
2. Didàctica de la Geografia
3. Geografia Física
4. Geografia Humana

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Finalitat: Comprendre els coneixements bàsics de les diferents parts de la Geografia i la seva didàctica. Metodologia: A les classes teòriques el professor explica els continguts fonamentals D'alguns dels blocs temàtics de l'assignatura. L'exposició es podrà veure reforçada amb la utilització de material de suport.	24
Classes pràctiques	Classes pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	Finalitat: Aplicar els coneixements teòrics adquirits. Metodologia: Treball a l'aula de pràctiques en presència i suport del professor.	6
Classes pràctiques	Sortida de camp	Grup mitjà (M)	Finalitat: Aplicar els coneixements teòrics adquirits sobre el medi local. Metodologia: Realització d'una sortida de camp a través d'un itinerari amb diversos punts d'aturada d'interès didàctic.	6

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Prova objectiva	Grup gran (G)	Finalitat: Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències assolides al llarg de l'assignatura.	2
Avaluació	Exposició a classe	Grup mitjà (M)	Exposició oral del treball en grup "Proposta d'activitats d'un tema del currículum de Ciències Socials" amb suport audiovisual	6
Avaluació	Prova sortida de camp	Grup gran (G)	Finalitat: Adquisició coneixements a la sortida de camp.	1

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i preparació dels continguts de l'assignatura	Completar la informació rebuda al llarg de les classes de teoria mitjançant lectures i recerca bibliogràfica i de documentació individual. Alguns subtemes d'alguns blocs de continguts no seran explicats pel professor. No obstant això, el docent facilitarà documentació per a la preparació i estudi de dits temes	40
Estudi i treball autònom individual	Preparació prova sortida de camp	Preparació de la prova sobre l'adquisició de coneixements sobre la sortida de camp. Els alumnes faran servir els apunts de la sortida, a més de documentació i bibliografia adient.	5
Estudi i treball autònom individual	Dossier de pràctiques individual	Elaboració individual d'un dossier de pràctiques i exercicis duts a terme sobre diversos temes del programa de continguts, sobretot del tema de Cartografia (Tema 1), indicats pel professor. El dossier s'entregarà en format digital el primer dia lectiu després de les vacances de Nadal.	20
Estudi i treball autònom en grup	Proposta d'activitats d'un tema del Currículum de Ciències Socials	Treball pràctic en equip (màxim 3 alumnes) sobre una proposta d'activitats d'un tema del Currículum de Ciències Socials d'Educació Primària. Cada grup triarà un tema i amb l'ajuda de material farà una proposta didàctica d'activitats que tinguin com a finalitat l'adquisició de les competències i els coneixements d'aquella temàtica. El treball es lliurarà el 30 de Novembre.	20
Estudi i treball autònom en grup	Estudi i anàlisi dels conceptes en Geografia als llibres de text	Es farà servir la tècnica 1-2-4. Els alumnes analitzaran de forma individual 1-1,5 llibre de text de Ciències Socials d'un dels 6 cursos d'Educació Primària. Després de passar per treballar en parella, acabaran en un grup de 4 alumnes que elaboraran un informe final sobre els conceptes en Geografia que surten als llibres de text de Ciències Socials durant tot el cicle educatiu de l'Educació Primària. L'informe es lliurarà el 30 d'Octubre	20

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació final positiva s'obtindrà quan s'hagi assolit l'aprovat tant en els continguts teòrics com en els coneixements pràctics de l'assignatura. Si l'alumne/a no supera positivament ambdues parts, teòrica i pràctica, en la corresponent convocatòria, serà finalment qualificat com a suspens. En aprovar els coneixements teòrics i pràctics, la qualificació final serà el resultat de ponderar la nota segons els percentatges que es detallen a continuació.

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Prova objectiva

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Finalitat: Coneixement del grau d'assoliment dels coneixements i competències assolides al llarg de l'assignatura.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 45% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Exposició a classe

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Exposició oral del treball en grup "Proposta d'activitats d'un tema del curriculum de Ciències Socials" amb suport audiovisual
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	5%

Prova sortida de camp

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Adquisició coneixements a la sortida de camp.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10%

Dossier de pràctiques individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Elaboració individual d'un dossier de pràctiques i exercicis duts a terme sobre diversos temes del programa de continguts, sobretot del tema de Cartografia (Tema 1), indicats pel professor. El dossier s'entregarà en format digital el primer dia lectiu després de les vacances de Nadal.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	15%

Proposta d'activitats d'un tema del Curriculum de Ciències Socials

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Treball pràctic en equip (màxim 3 alumnes) sobre una proposta d'activitats d'un tema del Curriculum de Ciències Socials d'Educació Primària. Cada grup triarà un tema i amb l'ajuda de material farà una proposta didàctica d'activitats que tinguin com a finalitat l'adquisició de les competències i els coneixements d'aquella temàtica. El treball es lliurarà el 30 de Novembre.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10% amb qualificació mínima 5

Estudi i anàlisi dels conceptes en Geografia als llibres de text

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Es farà servir la tècnica 1-2-4. Els alumnes analitzaran de forma individual 1-1,5 llibre de text de Ciències Socials d'un dels 6 cursos d'Educació Primària. Després de passar per treballar en parella, acabaran en un grup de 4 alumnes que elaboraran un informe final sobre els conceptes en Geografia que surten als llibres

Guia docent

de text de Ciències Socials durant tot el cicle educatiu de l'Educació Primària. L'informe es lliurarà el 30 d'Octubre

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- ALVAREZ ORELLANA, M.F. (2007) La fotografía en el conocimiento del medio geográfico. Fundamentos y propuestas didácticas para Primaria y Secundaria. Madrid: Ed. CCS.
- BALE J. (1989) La didáctica de la geografía en la escuela primaria. Madrid: Ed. Morata.
- DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C. (coord.) (2004) Didáctica de las Ciencias Sociales. Madrid: Pearson Educación.
- HERNÁNDEZ CARDONA, F. Xavier (2002) Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia. Barcelona: Ed. Graó
- MARTIN, Fran (2006) Teaching Geography in Primary Schools. Cambridge: Chris Kington Publishing
- MORENO, A.; MARRON, M.J. (eds.) (1996) Enseñar Geografía. De la teoría a la práctica. Madrid: Ed. Síntesis.
- PIQUERA HABA, Juan (2013) Introducción a la Geografía. València: Arcís Ediciones S.L.
- SCOFFHAM, Stephen (ed.) (2010): Primary Geography. Sheffield: Geographical Association.
- SANTISTEBAN, A.; PAGÈS, J. (2011) Didáctica del conocimiento del medio social.
- SOUTO, X. M. (1998) Didáctica de la Geografía. Barcelona: Ediciones del Serbal.
- TREPAT, Cristòfol; COMES, Pilar (1998) El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales.
- Tuan, Y. F. (2007). Topofilia: un estudio de las percepciones, actitudes y valores sobre el entorno. Melusina.

Bibliografia complementària

- AMEGAN, Samuel (1993) Para una pedagogía activa y creativa. México: Trillas.
- BAILEY, P. (1981) Didáctica de la geografía. Madrid: Ed. Cincel.
- BALLESTER, A. (1997) Didáctica de la Geografía. Ciències Socials a les illes Balears. Bibliografia Bàsica. Palma: Conselleria d'Educació, Cultura i Esports.
- BALLESTER, A. (1999) La didáctica de la geografía. Aprenentatge significatiu i recursos didàctics de les Illes Balears. Palma de Mallorca: Documenta Balear.
- CALAF, R. (1991) L'ensenyament de la geografía a l'escola. Barcelona: Ed. Barcanova.
- CALVIÑO, Celso; SAMPOL, Jerònia (2004) Els mapes conceptuals, una estratègia bàsica per a l'aprenentatge. Cantabou. núm 17. Inca. Revista del Centre de Professorat d'Inca. 7-9
- CASAS, M. et al. (1999) L'ensenyament de les ciències socials : reflexió i experiències. Barcelona: Rosa Sensat.
- DEL CARMEN, L. (1988) La investigación del medio y el aprendizaje. Materiales para la innovación educativa. Barcelona: Graó.
- DIVERSOS AUTORS (1988) Trabajar Mapas. Madrid: Ed. Alhambra.
- DIVERSOS AUTORS (1994) Didáctica de la Geografía. PISSARRA núm. 72. Palma.
- DIVERSOS AUTORS (2009) Geografía Humana. Material docente de la UOC. Barcelona: Universitat Oberta Catalunya.
- GÓMEZ, A.L.; GUIJARRO, A. (1992): La enseñanza de la geografía: guía introductoria. Santander: Universidad de Cantabria.
- GONZÁLEZ, Fermín M. (2008) El mapa conceptual y el diagrama UVE. Madrid: Narcea.

Guia docent

- GONZALEZ, J. L.; MARRON, M. J. (2000) Geografía, profesorado y sociedad. Teoría y práctica de la Geografía en la enseñanza. Murcia: AGE - Univ. Murcia.
- HERNANDEZ, F.; SANCHO, J.M. (1993) Para aprender no basta con saber la asignatura. Barcelona: Paidós.
- HERRERO, C. (1995): Geografía y Educación. Sugerencias didácticas. Madrid: Huerca Fierro editores.
- IRAIZOZ, Natividad; GONZÁLEZ, Fermín M^a (2003) El mapa conceptual: un instrumento apropiado para comprender los textos expositivos. Blitz Serie amarilla. Pamplona: Gobierno de Navarra. Departamento de Educación.
- LOPEZ, R. (1992) Mapas conceptuales y enseñanza de las Ciencias Sociales, AULA de Innovación educativa 8, Barcelona.
- MARTIN, P. (1993) Ejemplificación de unidades didácticas para el área de ciencias sociales, Geografía e Historia. ESO. Aplicación en el aula. Madrid: Ed. Síntesis.
- PAGES, J.; ESTEPA, J.; TRAVE, G. (2000) Modelos, contenidos y experiencias en la formación del profesorado de Ciencias Sociales. Huelva: Universidad de Huelva.
- ROMERO, Juan et al. (2004) Geografía humana: procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado. Barcelona: Ed. Ariel.
- ROSSELLÓ, V. M.; PANADERA, J.M.; PÉREZ CUEVA, A. (1994) Manual de Geografía Física. València: Universitat de València.
- SUREDA, J.; CALVO, A. (1997) La xarxa INTERNET i l'educació ambiental. Binissalem: Ed. Di7.

